

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Er referens Fi2020/00968/BATOT

Prisomräkning av vissa statliga förvaltningskostnader

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna skriftliga synpunkter på förslagen i promemorian ”Prisomräkning av vissa statliga förvaltningskostnader”.

Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor av arbetsgivarpolitisk karaktär.

Pris- och löneomräkningen i ramanslagssystemet är en betydelsefull konstruktion som löst många problem och som varit en viktig del i den svenska förvaltningsmodellen. Systemet har en god förankring hos både beslutsfattare och parter på det statliga avtalsområdet och har tjänat Sverige väl.

Det finns dock alltid möjligheter att göra ett bra system ännu bättre utan att förändra systemets grundsyfte och mening. Dagens metod för att skriva upp myndigheternas anslag för övriga förvaltningskostnader bygger på en korg av olika prisindex (12 olika varu- och tjänstekategori) som viktas samman till ett omräkningstal. Istället för att använda information från fler vikter och index föreslår promemorian att anslagen omräknas med hjälp av endast ett generellt konsumentprisindex med fast ränta, dvs. KPIF.

Arbetsgivarverket delar promemorians uppfattning att dagens metod är alltför komplicerad och svåröverblickbar. Arbetsgivarverket menar att det idag är mycket svårt att göra prognoser på just omräkningstalet för övriga förvaltningskostnader då beräkningarna bygger på allt för smal, detaljerad och okänd information. Ett officiellt mer generellt och känt konsumentprisindex är lättare att följa och prognosticera. För ett generellt konsumentindex som KPIF finns en rad prognoser vilket ger statliga myndigheter bättre förutsättningar att förutse förändringar och planera sin verksamhet.

Också av denna anledning vill Arbetsgivarverket avråda ifrån att kombinera ett index med ytterligare svåråtkomlig information som försvårar en prognos.¹

¹ Till exempel omräkningstal för alternativ 3 i diagram 6 som bygger på den särskilt beräknade KPI-varianten som används för PLO-punkt 3.10 i den nuvarande beräkningsmodellen. Se ESV (2018), *Översyn av omräkningsmetod för övriga förvaltningskostnader i pris- och löneomräkningen (PLO)*.

En annan aspekt som Arbetsgivarverket anser talar för KPIF är att det ur ett historiskt perspektiv visat sig vara mindre volatilt än dagens omräkningstal.

Även av denna anledning avråder Arbetsgivarverket för varianter av KPI som kombineras med ytterligare svåråtkomlig information och som i ett historiskt perspektiv till och med visat sig vara mer volatila än dagens omräkningstal.

Arbetsgivarverket menar att det måste finnas en balans mellan ett ändamålsenligt omräkningstal som följer prisutvecklingen i den konkurrensutsatta sektorn och ett omräkningstal som är någorlunda stabilt och undviker allt för tvära kast i finansieringen av samhällsviktig verksamhet. Arbetsgivarverket tror att en följsam och stabil anslagsutveckling är till stor fördel för både medborgare, företag, statsbudget och samhällsekonomin i stort.

Speciellt viktigt är det att extrema hög- och lågkonjunkturer inte slår igenom i extrema omräkningstal som påverkar statlig verksamhet på ett sätt som inte var tänkt. Den nya metoden föreslås börja gälla från och med budgetpropositionen 2022. Omräkningstalet för år 2022 bygger på årets extrema förutsättningar och en prognosticerad inflation nära noll. De flesta prognoser talar också för en mycket snabb tillväxt år 2022 vilket sannolikt leder till höga prisökningar efterföljande år.

Av denna anledning ställer sig Arbetsgivarverket positiva till att anslagen för övriga förvaltningskostnader omräknas med hjälp av ett generellt konsumentprisindex med fast ränta, dvs. KPIF som inte kombineras med ytterligare information.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Gunnar Holmgren. Vid den slutliga handläggningen deltog kommunikationschef Lars Andrén och chefsekonom Roger Vilhelmsson, föredragande.

Gunnar Holmgren

Roger Vilhelmsson